

ГОРД ПЕЧОРА

№ 27 (1442)

Апрель
6-од лун
1939 во

ВКП(б) Изъваса рай-
комлөн да райиспол-
комлөн орган

Ставсојузса Коммунистическөй (большевикјас) Партијалөн XVIII-öd сјезд

ІККИ-ын ВКП(б) делегацијалөн ВКП(б) XVIII-öd сјезд вылын доклад ДОКЛАДЧИК МАНУЛЬСКИЈ јорт

(Продолженіе. Заводі-
чөмсө вгөд 26-öd № ыс).

Кушөмдө вөліны непосредственнөй результатјасыс антифашистскөй движеніе-лөн, коді заводітчис пөштө став капиталистическөй странајасын? Франціјаын ужалыс јөз массајас всеобщіе стачкадн, массөвөй демонстраціјасдн, кодјас волісны миллион мортөз сөмын өтө Паріжын, орбдисны фашистскөй путч 1934 вога феврал 6-öd лунд, шеддөсіны закон фашистскөй вооружоннөй лигајас распуштөм јылыс, лөсөдисны антифашистскөй тыш процессын јединөй рабочөй народнөй фронт; вынөра стачечнөй движеніе ітогын 1936 вога гөжөмын, коді коллөдөсөс предпріјатіејас бөстөмдн, рабочөй класс шеддөсөс 40 часа ужалан вежон, 30 прөцентөз уждон кыпөдөм, предпріимателјасдн мынтана отпускјас, коллективнөй договорјас да предпріјатіејасын көзјавеадн профсојузјас прізнајтөм; вөлі шеддөдма профсојузјасдөс өтүвтөм, коді вөждөсөс некымын төлысө чөждөн уж куза Всеобщіе стачка конфедерацијаса шленјаслыс лыдсө 900 сурссаң 4 миллионөз сөдтөмд; 7 пөв сөдөс коммунистическөй партија, сөдөс сылөн вліјаніе ужалыс јөзлөн паскыд массајас вьлө, а, сиз кө, ужалыс јөзлөн массајас лоіны вынажыкдө фашизмкөд тышын.

США-ын антифашистскөй движеніе чышкө туј вывсыс пастор Кофлин код фашистскөй демагогјасдө; уж куза реакционнөй американскөй федерацијаыс торјалө шујга крыло, сиз шусана производственнөй профсојузјаслөн Комитет, коді возглавляјтө американскөй рабочөй движеніе-лөн ыжыджык јукөвлыс классөвөй тыш позіціјајас вьлө вужөм; экономическөй конјуктуралыс бурьдөм испөлујтөмдн, рабочөй класс нуддө уна гырыс стачка, кодјас помасөдны унжык случаяс рабочөйјас победадн. Бастујтө 1 миллион текстильщик, 400 сурс горнак, бастујтөдны производствөдн мукдө отраслиасыс рабочөйјас; јөзөддөны локтав војналыс паныда демонстративнөй забастовка миллионжын велөдчыс; сөдө демократическөй движеніе, коді шеддөсөс ыжыд победа президентскөй бөр-

јысөмјас вылын. Тајө движеніе гы вылын быдмө США-са коммунистическөй партија.

Испанијаын астуријскөй вооружоннөй бојјас результатын, кодјас кыскисны ас бөрсөыс массөвөй стачкајас да гырыс демонстраціјајас, угө Лерус—Хил Роблеслөн правительствө. Народнөй фронт шеддөсөс 1936 вога феврал 16-öd лунд ыжыд победа бөрысөмјас вылын.

Англіјаын, Гөлландіјаын, Белгіјаын, Румынијаын фашистскөй диктаторјасдө претендентјас став сизө Мосліјас, Муссертјас, Сегреліјас, Кондренујас терыба ісковтөны увлан.

Мексикаын, Кубаын, Чилин победајтө демократическөй движеніе, лөсөдөсөс массөвөй профсојузјас: 800 сурс гөгөр рабочөйјас өтүвтө уж куза Мексиканскөй Конфедерација, 400 сурсөс—Кубинскөй, 200 сурсөс—Чилиса Конфедерација.

Китајын бурнөја сөдө народнөй массајаслөн движеніе Китајлөн свобода, независимост да објединеніе вөсна, сыын демократическөй пөрадокјас лөсөдөм вөсна, сизө экономическөй, политическөй да националнөй возрождөніе вөсна.

Индіјаын развівајтчө стачечнөй движеніе. Бенгаліјаын жутөвөй рабочөйјаслөн сөмын кујим төлысө өтө стачка шымыртө 225 сурс рабочөйјөс. Јонмө обшщөй националнөй движеніе 1935 вога реакционнөй конституціјалы паныд; 2 воін—1937—1938 војасө сөдө националнөй конгресса шленјаслөн лыдыс 630 сурссаң 4 миллионөз.

Французскөй колонија-сын—Индө-китајын, Алжірын, Тунісын, Сиріјаын Франціјалөн народнөй фронт победа результатын тајө колониалнөй странајасса ужалыс јөз массајас шеддөдөны өткымын демократическөй свободајас. Тани сиз жө, кычө і Индіјаын, течсө империалистическөй нартічөмлы паныда тышлөн общенационалнөй фронт.

Реакционнөй буржуаціја, коді повөдма антифашистскөй движеніе размахыс, бөшенөја воғасөс јединөй рабочөй да народнөй фронт развівајтчөмлы паныд. Франціјаын производство саботірујтөмдн, капиталјас да золото загравицаө петкө-

дөмдн, дөнјас іскусственнөја пөлтөмдн, франк дөнтөммөм вылын ворсөмдн сизө көсөсө дискредітујтөны народнөй фронтсө да даөтө капітулација правительстволыс, коді пөлујтөчөс народнөй фронт поддөержкадн. Испанијаын помешчикјас, мујассө көзтөг колөмдн, даөтөны цыгялөм, банкірјас да капиталістјас котыртөны хөзаственнөй разруха, генералјас даөтөны мјатеж, медөым помавны народнөй фронткөд. Китајын јапонскөй агентјас зілөны уөдөны Гөминдан китајскөй сөветјас вьлө, өзтөны став средствөјаснас междөусөбнөй војна, медөым бытө взорвітны течсыс общенационалнөй фронт.

Но тыр тыдаланажык лөб, мьі реакціја оз вермы аслас пыщкөсөс вынјаснас справітчыны нө Франціјаса, Испанијаса народнөй фронткөд, нө орбдны национално-освобөдөтелнөй движеніе китајскөй народлыс. Сылы өтсөг вьлө лөктө мировөй реакціја. Англіјскөй буржуазіјалөн реакціоннөй кругјас чудовищнөја личкөны Франціјалөн пыщкөсөс да ортсыса политика вьлө, медөым вескөдөны сизөс тајө кругјасылыс желөјтан русло куза. Испанијаын германскөй да італјанскөй фашизм вужө воғса вооружоннөй интервенціјаө. Далнеј Востокуын јапонскөй војеншціна панө ыжыд војна Китајскөй народлы паныд.

Агрессіјаө подвергнитчыс народјас сөтөны вооружоннөй отпор. Завөдөтчө испанскөй да китајскөй народјаслөн суйсөм иноземнөй захватчикјаслы паныд героическөја тышкасан полөса. Тајө тышыс—медөса ыжыд событіе народјас олөмын Великөй Социалистическөй Революціја да сылөн грандіознөй победајас бөрын, 1918—1923 војасын Европанын революционнөй движеніејас бөрын. Тајө тышыслөн төдчанлуныс зөв ыжыд. Сизө сүвтөдө агрессорјаслыс вынјассө, кутө мөд империалистическөй војналыс вөзө паскалөм, кокнөдө междөународнөй пролетариатлыс сизө эксплуататорјаслы паныда тыш, сөтө өтсөг антифашистскөй движеніејелө став странајасын.

Испанијаын генералскөй мјатеж даөтөмдн, герман-

скөй да італјанскөй фашистјас артавлісны кокнөда регыд кадга победа вьлө. Најө мөвпалісны, мьі Испанијаын пөзө повторітны Рим вьлө 1922 вога оперөтөчнөй поход. Најө мөвпалісны, мьі сизө лөб өчерөднөй војеннөй путч, кушөм вөвлө ез өца Испанија історіјаын, коді помасө өтө војны генерал победадн, коді каттысө фашистскөй диктатор пөдөстөтал вьлө. Аслас героическөй тышөн испанскөй народ петкөдөліс, мьі фашизмлы кокнө победајаслөн кадјасыс колөдны. Испанијаын интервенціја сүвтөс германскөй да італјанскөй фашизмлы 1 миллиард гөгөр американскөй долларө, уна војеннөй материалјас вгөмө, лудскөй резервјас да најө арміјајаслыс велөдөм кадрөвөй состав төдчөмдөнја воштөмө.

Пөштө кујим во өмөла вооружитчөм испанскөй народ, кодөс предајтисны сизө шусана буржуазно-демократическөй государствојас, нуддө неравнөй героическөй тыш аслас независимост вөсна, став прогрессивнөй да передөвөй чөловечество делө вөсна. (Аплодісментјас). Сизө нудөдөс тајө тышсө кык гырыс империалистическөй государстволөн, фашистскөй Італјалөн да Германіјалөн војеннөй интервенціјалы паныд да мировөй реакціјалөн гуса интервенціјалы паныд, коді блокірујтөліс Испанскөй республикаөсө ліценмернөй „сүйтчытөм политика“ лозунг улын—Европанын, да „ізолаціонизм“ политика лозунг улын—Америкаын.

Республикалыс ковміс венны тајө каднас вывті гырыс сөкыдлујас. Республикалөн ез вөв арміја. Врагөбі улын сизө лөсөдөсөс народнөй арміја, коді гижисө испанскөй народлөн национално-революционнөй војна історіјаө сөшөм странајас, кычө Мадрид дорын, Гвалалахара дорын, Харама дорын, Ебро вылын бојјас. Республикөлөн ез вөвны команднөй кадрјас. Тышкасан процессын вөлі дорөма уна сурс көртө командирөс да славнөй политкомиссарјасдөс, кыпөдөсөсны народ пыщкөсө сөшөм јөз, кычө Модесто да Лістер, кодјаслыс нимјассө шудөны радејтөмдн да уваженіе-лөн быд честнөй антифашист да лөглундн испанскөй на-

родлөн став врагјас. Республикалөн ез вөв војеннөй промышленност. Сизө стрөдітис сизөс пырмуниг мөз. Старикјас да подростокјас, испанскөй мамјас да нывјас пуктисны асыныс став душасө тајө делөс. Республикалөн ез вөвны фортіфикаціјајас, испанскөй народ бөстөсөс кіјасас кірка да јонмөдөсөс республиканскөй арміјајаслыс фронтјас.

Кычө лөі чудөыс, мьі Испанскөй република, относөителнө неыжыд полуостров вылын, верміс кутчыны сы мында кад, блокада, вооруженіејын прөтивніклөн зөв ыжыд прөвес условіејасын? Сизө чудөыс лөі позанадн сы вөсна, мьі вөлі лөсөдөма рабочөй класс дејствөјејаслыс јединство, мьі вөлі дорөма рабочөй класслыс крөстөанствөкөд төпыд сојуз, сы вөсна, мьі испанијаса народнөй массајасдөс вөлі өтүвтөма антифашистскөй народнөй фронтдн, сы вөсна, мьі тајө фронтсө вөлі цементірујтөма ыжыд политическөй вынө быдмөм коммунистическөй партија-дн, сы вөсна, мьі испанскөй народ пөлујтөчөс ужалыс јөзлөн междөународнөй поддөержкадн да ставсыс медөвоз СССР-са народјаслөн да став ужалыс јөз батлөн—Сталин јорт политическөй поддөержкадн. (Бурнөй аплодісментјас).

Пөштө кујим во чөж испанскөй народлөн тышыс сулалөс став мрлөн выма-ніе шөрын. Сизө кыпөдөсөс восхшщеніе быдлаын уна миллион ужалыс јөз пөвсын да лутөй скөрлун мировөй рекаціјалыс. Аслас прөмерөн испанскөй народ чуксалис став мукдө народјасдөсөс војна паныс фашистјаслы паныд воғсаөдөм; өтсөліс став капиталистическөй странајасын мрлыс да свободалыс вынјас котыртөмлы. Республиканскөй Испанија гөгөр котыртөсө солидарностлөн паскыд массөвөй движеніе, коді шымыртө мрлыс пөштөстав странајассө. Сөветјас страналы паныд империалистическөй интервенціја кадсан тајө медөса вынөра движеніе ужалыс јөз солидарностлөн. Сизө прөімајтө уна сикас формајас, сөм өктөмсаң, массөвөй мөтингјассаң да демонстраціјајассаң, Испанија дорјөм куза комитетјас лөсөдөмсаң заводіт-

(Воғө вгөд 2-öd листбок).

Мануїльскі́й юрт докладлөн продолжені́е

чомон зік політэскай стачкаса да добровольчэскай отрядас фарміруём. Асланыс размеряс серті вольтом демонстраціяс мунды Латінскай Амеріка странажасын; ыліса Індіяны нудсео республиканскай Іспаніякд солидарностлн всенароднй лун.

Іспанскй народкд солидарностлн двіженіе пікдчэ фашистскй странажас. Італіяын антифашистжас нуддны гуса сборжас, ледны уна сурс листовкажас, гідны воляжасын антифашистскй гіддджас керка ствжас; шокмды случажас военнй заводжасын саботаж актжаслн, республиканскй Іспаніялы паныд воутны мунды салдатжаслн откажитчан случажас.

Став странажасын солидарностлн тај двіженіе ыс перерастајтэ ужалыс јдлн нај собственнй странаын фашизмлы паныда тыш, антифашистскй вынжаслн мрвдй реакціялы паныд международнй тыш. Республиканскй Іспаніялы отсг—сіј платформа стіхнја течыс международнй јединй рабочй фронтлы.

Му шарлн мд помын мірын зев ыжыд страналн 450 мільон лыда велічашй народ, кодс пыр коптылісны му берд, нјтлісны, грабілісны да унижајтлісны імперіалістэскай разбојнікжас, кыпдчис асыс странад да асыс націоналнй незавісностс дорјдм был. Китајын война—сіј полуколоніалнй страна меца ыжыд націоналнй - освободітельнй война, кодс тдд історія. Сіј імеіт сымн ыжыджык тдчанлун, мы сіј нудсео китајскй народн імперіалістэскай государстволы паныд, коді ворс салнеј Востокун став мрвдй реакціалн жандармыс роль. Тај тыш мунды китајскй народ помаліс страна разфрајтыс межоусобіакд да дорд общенационалнй јединство, мыјыс ставыс медјона пыр полісны імперіалістжас. Китајлн японскй імперіалізмлы паныда война прінімајтэ пыр јонжыка всенароднй војналыс характер. Японіялн военно-технічэскай преімущество был вјддтг, китајскй народ упорнја воасад врагы паныд, нјтэ сіјс тылса, обволаківајтэ сіјс партізанскй отряджасн, жугдлд японскй коммуникаціоннй лініяжас, бырдд да подрывајтэ врагыс вынжасс куз кадса војнад.

Кык да жын мільард амеріканскй доллар дон сувтіс Японіялы сылн Китајлы паныда война, но китајса кдчнн японскй фашистскй војншціна ез ло. Японскй војсціна кутды кдрттујжасыс лініја да карса центржас, но страналн зев ыжыд територія, сіјс населајтыс китајскй народн, вчд олэ на-

ціоналнй китајскй правітелство власт улын. Японскй оккупантжас тылын управлајтэ китајскй адміністраціја, дејствујтны китајскй законжас, нудсео мобілізаціја китајскй націоналнй арміяд. Отсаң мдлы вставсео націоналнй војналн лозунг: „Усас бојын бат, пыс сувтас сіјс места, вок вежас пгбгнйтм вокс, готыр вежас вом вердсе“.

Китајскй народлн упорнја воасадм пыр јонжыка революціонірујтэ Японіяжас ужалыс јз массајасс, коджас изывајтнн бесправіе гнот улын, чудовішннй експлоатаціја, мынтыны вермытм налогжас гнот улын. Японскй војншціналн сдыкдлунжас ддддны оппозиціоннй настројеніежасыс быдмд народлн став слогжасын да јосмддны протіворечіежас весіг господствујущй классжас лагерын. Содд стаччнй двіженіе, содд японскй ужалыс јз массајаслн нужалыс војнад недовольствутчдм. Дугдылн божжасн мучітчдм, асыныс странад дорјыс народкд воча сувтддм японскй солдатжас заводітны воштыны терпеніесд. Пыр шокыджыка петкдчдыс броженіелн прізнакжас японскй интервентжас арміяын. Аслас героічэскай тышнн китајскй народ разлагајтэ не сдмын японскй арміја да японскй тыл, сіј вадд двіженіеј аціјаса народнй массајасс да садмдд став колоніалнй народжасс. Антиапонскй націоналнй фронт лсддан аслас прімердн сіј сетд угнетоннй колоніалнй народжас кіјас нај націоналнй освободітельныс вынјбра оружіе, оружіе, кодс прверітма зев ыжыд страна опыт вылын, уна мільонжас опыт вылын.

„Ферт, китајскй народлн да сіј арміялн японскй захватчкжасы паныда геројскй тыш, Китајын зев ыжыд націоналнй подјом, Китајын јдлн да територіяжаслн вывті гырыс резервжас, медбдын, китајскй націоналнй правітелстволн решімоств ваддны Китајса освободітельнй тышс помдгыс, захватчкжасс Китај пределжасыс кдкд втлмд, — ставыс тајд несомненностн всталс сы всна, мыј японскй імперіалістжаслн абу і оз вермы лоны Китајын будущност“. (ВКП(б)лн історія. Краткй курс, 318 лстб).

Но кымын вчд нужаліс Іспаніяын интервенціја да Китајын война, сымн неспокојнжык лоі мрвдй реакціја. Фашизм да антифашистскй вынжас костын схватка грчтіс помарныс ез фашистскй агресоржасы пдла был. Кыптис населеніелн ропот фашистскй правітелствожаслн војнад авантуражасы паныд. Пыр шокыджыка да јонжыка воедн кылды

массајасын гддсжас: „Кытчд нуддны нај мјандс“? Пыр јонжыка ерддсд фашизмлн пышкдса ізолаціја да сіј социалнй базалн векаммд. Германіяын содд рабочйжаслн возмушченіе налн ужасајущй материалнй положеніебн, 14 часа ужалан лун пыртдмд, најд бесправіебн, најс кыз крепостнйжасс фабрика днд прікрепітдмд, содд недовольство крестаналн фашистскй властжасн нај овмдс наглја суітчдмд, најс гырыс да посні „фјурержасн“ грабітдмд; недовольнй мелкй буржуаціја, кодс фашистскй заправілжас сознательнја тојалны рздреніе безна, медым полчтіны донтм ужалан вын, воны двіженіеј католичэскай массајас, коджас вылын іздевајтчэ фашизм, содд оппозиціја рејхсвер раджасын, коді полд пораженіеыс фашизмд дастан војнаын, содд германскй народлн возмушченіе вчдчнчэстволы, хішченіежасы, коррупціованнй фашистскй бюрократіалн пріволлы паныд. Гестаповчавічэ недовольстволн тај гы был вызверскй репрессіяжасн, плакадн да чердн, јеврејскй погромжасн, коджас ловдддны средневековјелыс шуштдм каджас. Гестапоса начальнй Гімлер требутд охраннй отряджас јонддм, медым паскдны тыш „војеннй дејствіежаслн пышкдса театр“ вылын.

Германскй фашизмлы пышкдса сдыкдлунжасыс петны, антифашистскй вынжасы паныд тышны сылыс поціјажасс јонддны отсавны зілмдн, англійскй реакціонержас ледны сіјс Австріяд, услужмдја востдны сылы ддсжас Чехо-Словакіяд. Мјунхен дадтдм, нај тоддны францускй реакціонержаскд дтв чехо-словацкй правітелство был требутдмд, медым сіјс капітулірутіс да дејствујтис „по австріјскі“. Чешскй народ, сылн арміја ксднны дејствујтны Іспанія моз. Франціяын да Англіяын частчнй мобілізаціја, кодс нуддма массајасс ылдлдм могыс, прд антифашистскй настројеніежас демонстрірујтмд, сек кор Германіяын мобілізаціја ерддд народлн меца паскыд слдјжасын фашистскй правітелжасы, кыч војна збылыс дзтысжасы паныд возмушцајтчдмлыс емлун.

Мјунхенскй сделка, германскй фашизмлы жертвад Чехо-Словакіја ваддм, влі реакціалн заговордн международнй рабочй класслы паныд, став странајасса антифашистскй двіженіелы паныд, став народжас свободалы да мірлы паныд. Сіј влі заговордн Іспанскй республикалы паныд. Интервентжасн Каталонія бостдм—Міунхенлн јавнй

результат. Сіј бостдмс дадтісны не сдмын Рімын да Берлінын, но і Лондоннын да Паріжын. Быдн мірын тддсіны, мы, Прагалыс капітулаціја шедддмдн, мјунхенецжас ускдчасны республиканскй Іспанія был. Мјунхен рачіс тырвыјд да зоннас германскй да італјанскй фешізмлыс кіјасс Іспаніяын интервенціја делдын.

Італо-германскй интервентжасн Каталонія бостдм бдын англо-францускй реакціонержас шыбытісны маскас. Гуса интервенціјасын нај вужісны востса интервенціјад. Берліныс да Рімыс заказс олмд пртдмд, нај термасісны прізнајтны Франкод. Најд котыртісны предателскй операціја Мінорка ді вылыс военно-морскй база італо-германскй интервентжасы сетдмд. Францускй реакціонержас, коджас сістематічэска отказывајтчылісны сетны іспаніяжас законнй республиканскй правітелстволы зарні запас, коді влі Франціяын, угодлвдја нуждсісны сіјс мрвдй реакціалн ставленік Франколы. Англійскй банкіржас англіяжас консерватівнй кругжас сдласіејен петкдлісны далун сетны іспанскй мјатежнікжасы зајом, медым вевттыны рскоджас германо-италјанскй интервенціялыс да спасітны іспанскй фашистжасс нај пышкдса режім крушеніеыс. Еща на сіј, англо-францускй реакціја котыртіс предателскй элементжас отсгдн Іспанія пышкын Мадрідын да Картахенаын контрреволюціоннй переворот, медым іспанскй народ тышлн меца сдыкд кадын ордны интервентжасы паныд сылыс воасадмс.

Но оз удајчы мрвдй реакціялы сувтдны підсжас был іспанскй народс. Сдмын сумасшедшй вермас мдвпавны, мыј тајд гордд да свобода радејтыс народыс мрпчас сіј страналн колоніалнй завісносткд, кодс дадтэ сылы мрвдй реакціја, мыј сіј послушнја копыртас мышкусд предател, авантюріст да чужеземнй фашизмлн агент Франко возын. Іспанскй народ мышку был ез дшјны, мрвдй реакціалн став отсг был вјддтг, ні королжас, ні диктаторжас, ні Алфонсжас, ні Прімо де Рівержас. Кыч нд вермас дшјны ізверг, коді жугдліс германскй армілеріадн іспанскй каржас да еіктжас, коді віаліс італјанскй бомбајжасн уна сурс іспанскй нывбабадс да челадс, палач, коді ојддіс вірн Іспаніядс, кодс отвергнтіма да проклантіма іспанскй народн?

(Места вывсаң гддс: „Правілд“. Аплодісментжас).

Мрвдй реакціялы оз удајчы кіртіны іспанскй народ сознанијеыс інозем-

нй завоевателжасы паныд сылыс пшті кујм воста героічэскай тышс. Тајд народыс тдліс буржык лунжас. Сіјд кутліс оружіе аслас кіжасын. Сіјд кдліс помешцікжасыс мујас, сіјд ачыс котыртіс производство фабрикажасын да заводжасын, сіјд іспытајтліс свободнй олм. Тащд народс некор оз ло пкдітіма. (Бурнй аплодісментжас). Сылн жертважасыс окупітчасны со пдв. Ужалыс јз сознанијеын нај водасын мынлытм, вечнй позордн не сдмын фашистскй правітелствожас был, но і нај англійскй да францускй отсасысжас был, став експлоататорскй классжас был, кыпдчасны народжас лдглунлыс гыналы паныд, массајасыс революціоннй негодованіе пртасын народжасн великй революціоннй делжас. Мед оз мдвпавны францускй реакціонержас, мыј республиканскй Іспанія отношеніеын асланыс предателскй політика отсгдн нај помаласын Франціяын рабочй да антифашистскй двіженіекд. Верн, мыј тајд гнуснй політанас нај ободрітісны народнй фронтлыс став пртівнікжасс. Петісны ерд был буржуаціалн агентжас, коджас сујсісны народнй фронт раджас, сымогыс, медым взорвітны сіјс пышкдсаыс. Кыпдісны јурс став капітулантскй элементжас, коджасс втлма революціоннй двіженіе гын антифашистскй береглаң. Народнй фронтлн став тајд врагжасыс распојасјтчісны. Најд лылны коммуністжасы Мадрідын, најд требутды јединй рабочй фронт орддм Франціяын, најд зілны бырдны народнй фронтлыс двіженіе мукд странажасын. Тајд предателскй капітулантскй најгыс антифашистскй двіженіебс весалдм сдмын јонддас сіјс да вчас јонжыка бојеспособнйдн.

Мјунхенецжаслн предателскй політика вадд двіженіеј сіј слдјжасс, коджас днд сулалісны політэскай тыш боын, служіт ісходнй пунктн мрвдй реакціялы паныд народнй фронт дорыс јонжыка паскыд вынжас концентрујтмдн, сетд толчок став мірын да ставыс медвоз Англіяын антифашистскй двіженіе был кыптмлы, дддд массајасын капіталізм штурмујтмдн ідејалыс кісдм.

Но позд о влі, јортжас, ордны мрвдй реакціялыс Іспанскй республикалы паныда заговорсд? Тдддыс сіј влі позана. Сіј влі ескд позана, международнй пролетаріат кд ескд іспанскй народлн націонално - революціоннй војна самй заводітчдмсаң дтвтіс асыс вынжасс, ІІ интернаціналлн кд руко-

Мануїльскі́й зорт докладлөн продолжені́е

регідыжык паразітмлы, сылөн ударнөй кулак—Германія, Японія да Італія пораженіелы. Најө кутасны подферживајтны война, коді бдддд міровөй пролетариатлы победа, кодлөн інтересјасыс тырвыд да зоннас совпадајтны победвшөй социализм страна інтересјаскөд, став ужалыс јөз отечестволөн интересјаскөд.

Коммунистјас лыддөны асланыс медвогга обязаностөн мобілизүтны став странајасса ужалыс јөзөс народлы отсөг сетөм выдө, коді нуддө справедливөй война, медым отсавны став средствөјасөн сїјө народ победалы.

„ВКП(б) історія краткөй курслөн“ справедливөй да несправедливөй войнајас јылыс індөд лөдө коммунистјаслы наметитны четкөй ленинско-сталинскөй лініја колоніальнөй народјас вылын господство вөсна імперіалістическөй хішщныкјас пөвсын паскалыс тыш отношеніејын.

Коммунистјас нуддөны медса последовательнөй тыш імперіалістическөй колониальнөй народјаскөс быдсама нарвөтмлы да порабошцајтөмлы паныд. Абу налөн делө дорјынны существетыс колониальнөй імперіајас. Медса нн најө мїрччөтөма враждебнөйөс фашистскөй государствојаслөн колониальнөй претензіајас днө, кодјас вајоны колониальнөй народјаслы нөшта омблжык рабство. Коммунистјас подферживајтны колонијајасын двіженіе імперіалістическөй гнотлы паныд тышкасан обшценациональнөй фронт лөсөдөм вөсна да воөдчөны метрополіјаса рабочөй класслөн колонијајасын угнетөннөй народјаскөд действејаслыс јединство лөсөдөм. Најө требүтөны сїз шуса на буржуазно-демократическөй государствојасса імперіалістическөй правительствөјаслыс пыр жө рикальнөја бурмөдны колонијајасса ужалыс јөз массајаслыс материалнөй положеніе, колонијајаслы паскыд демократическөй правајас да свободајас сетөм.

Сїјө жө кадын коммунистјас разоблачајтөны война бзтыс фашистјаслыс цннчнөй пөрјасөмсө, кодјас злөдны колониальнөй массајаслыс недовольствөсө іспользујтны асланыс грабительскөй целјасын. Колониальнөй народјаслыс самоопределеніе выдө зк торјөдчөмдө право дорјөмдөн, коммунистјас, Ленин—Сталин велөдөмкөд лөсалөмын, торјөдчөм выдө правосө ассө олөмө пөртөм подчїнајтөны асланыс колониальнөй народјаслөн освободительнөй тыш кореннөй інтересјаслы, фашизмөс, ужалыс јөзлыс тајө медлок врагсө грөмитан інтересјасын, да международнөй рабочөй класслөн сїјө эксплуататорјас вылын победа интересјаслы.

„ВКП(б) історія краткөй

курслөн“ індөдыс лөдө коммунистјаслы сїз жө бөстны „национальнөй самоопределеніе“ лозунгөн фашистјасөн спекулирујтан отношеніејын правльнөй позіція.

Война бзтыс фашистјас, асыныс собственнөй народјаскө пөдтөмдөн, да чужөй народјаскөс порабошцајтөмдөн, злөдны вөчны демократическөй „национальнөй самоопределеніе“ лозуныс контрреволюционнөй орудїе асыныс агрессивнөй планјас олөмө пөртөм выдө. Национальнөй самоопределеніе сторонникјас маскын лицемернөја выступајөмдөн, најө злөдны разложитны унанаціональнөй капиталистическөй государствојаскөс, кодјас кулөны фашистскөй экспансіја туј вылын, пөртны посні странајаскөс пладармө мукөд государствојас выдө наступајтөм мөгыс.

Капіталістическөй странајасын национальнөй нарвөтөмдөн став формајаслы паныд последовательнөја тышкасөмдөн, угнетөннөй націјајаслыс самоопределеніе выдө зк торјөдчөмдө право дорјөмдөн, СССР-са

Б) КОМПАРТИЈАЈАСЛӨН СОСТОЈАНІЕ.

XVII-өд партійнөй сјезд кежлө капиталистическөй странајасын Коммунистическөй Интернационал арталіс 860.000 коммунистөс. Талуң сїјө арталө 1.200.000 морт. Комсомолөцјаслөн да КИМ бердө примыкајтыс том революционерјаслөн лыдыс быдмис 110.000-саң 746.000 мортөд. Зоннас—тајө пөштө 2 мильион морт лыда арміја.

Но тајө лыдпасјасыс оз сетны компартијајаслөн збыл организационнөй состојаніелыс картина. Ем уна дас сурс коммунист, кодјас самоотверженнөја ужалөны подполөјын, абу шымыртөма некушөм статистическөй учөтөн. Китајса коммунистјас, кодјас еновтисны 1935 воын советскөй рајон Цзансі, мунисны Краснөй арміја-көд шөдц 12 сурс кілометр, туј вылас массајас пөвсын ыжыд политическөй уж нуддөмдөн. Наөн лөсөдөм јачејкајас олөны, действујтөны, тышкасөны, кбт і некөн абу регіструјтөмадө.

Міјан статістикаө оз пырны уна дас сурс коммунистјас, кодјас төмитчөны турмајасын да концентрационнөй лагерјасын. Коммунистическөй Интернационалыс став секціјајаскөс кышалама рабочөй активөн, кодјас нуддөны уж партија директиваяс сертї, кодлөн (активлөн) лыдыс некымын пөв вевтыртө партијасө шленјаслыс лыдсө.

Тајө активыс кыңці компартијалөн ем јонжыка паскыд периферіја рабочөйјаслөн, кодјас преданөс компартијалы, веритөны сылы да подферживајтөны сїјөс. Бельгискөй компартија абу ыжыд, сїјө арталө ставсө 7 сурс шлен, но бөрја муниципальнөй бөрјасөмјас вылын сїјө чукөртис 160

народјас сталинскөй содружестволөн великөй опыт подув вылын взаимоотношеніејас лөсөдөм вөсна тыш выдө угнетөннөй націјајаскөс чуксалөмдөн, коммунистјас днїја конкретнөй історическөй обстановканы сосредоточивајтөны білыс основнөй направленіесө „націјајаслөн самоопределеніе“ фашистскөй подлоглы, кыңці угнетөннөй націјајаскөс медса цннчнөја пөрјавлөмлы да народјаслөн свобөдалы да независимостлы паныд, медса омөл злодејаніелы паныд. Коммунистјас выдвїгајтөны первој план выдө тыш народјас самоопределеніе выдө право олөмө пөртөм вөсна, кодјаскөс (народјаскөс) поработөдөма фашистскөй государствојаскөс. Најө требүтөны свобөднөй самоопределеніе Австријалыс, коддөс мырдөны бөстөма плекісцит вөзвылын фашистскөй Германіяөн, сыөн Чехо-Словакіяыс торјөдөм Судетскөй оластлыс, свобөднөй самоопределеніе Корејалыс, Формозалыс, Абисініјалыс, Испаніябс да Китајсө імперіалістическөй захватчкјасыс весалөм.

сурс гөлдөс; голландскөй компартија арталө 10 сурс шлен, но сы вөсна гөлдөсүтисны 137 сурс морт. Бөрјасөмјаслыс ітогјас да компартија влїјаніелыс мукөд показателјас аналічирүјтөмдөн, пөдө вөчны вывөд, мы бид коммунист ас бөрсөыс нуддө, еша выдө, 15-саң 20-өз рабочөйјаскөс да ужалыс јөзсө.

Содис коммунистјаслөн влїјаніеыс профсојузнөй двіженіејын; уна странајасын коммунистјас асланыс самоотверженнөй ужөн завојүтисны доверіе профсојузјаслөн шленскөй массалыс, коді выдвїитис најөс профсојузнөй двіженіејын руководашщөй постјас выдө.

Но компартијајас колөм вөт воын развїивајтисны разнөй странајасын ез өткода. Быдмисны да јонмисны на пөвсыс најө, кодјас нуддөны да нуддөны вооруженнөй тыш најө страна выдө злодејскөй ускөдчөмлы паныд, кыңці испанскөй да китајскөй компартијајас. Быдмисны компартијајас странајаслөн, көні пролетариат кужис сохрәнитны реакціакөд тышын крепид позіціяјас, көні сылыс тышсө вөлі подфержитөма крестанаөн да мелкөй городскөй јөзөн, кыңці, напрімөр, Франціаын; быдмисны компартијајас, кодјас действујтөны мыкөмында легальнөја существүјтан услөвіејасын, көні социал-демократіја слаб, кыңці, напрімөр, США-ын да Латинскөй Америкаса уна странајасын. Төдчөмднїја нөжөднжык быдмисны компартијајас сени, көні социал-демократіја јон да көні сылөн реакціоннөй лидерјас орөдлісны рабочөй класслөн да ужалыс јөзлөн действејаслыс јединство; мї кутам

төдвылын Англијабс да скандинавскөй странајаскөс. Төдчөмднїја бөрө коліны компартијајас странајасын, көні рабочөй двіженіејөс пөдтөма, торјөн нн тоталитарнөй фашистскөй диктатура странајасын.

Коммунистическөй партијајас пөвсын, кодјас быдмисны отчөтнөй кадколөст чөжөн, первој местајасыс өтөдө бөстө Испаніяса героическөй компартија, партија, коді крепыда сувтис Сталин јортлыс мудрөй індөдсө сы јылыс, мыј подлнннөй большевикјас долженөс лоны „свобөднөйөс бид пөлдөс паникаыс, бид пөлдөс паника кодыс, кор делөыс завоөдтө осложајтчыны да горизонт вылын петкөдчө кушөм кө опасност“. Испанскөй компартија быдмис 1931 восан 1939 воөз 800 мортсаң 300.000 морта мөгүчөй партијаө, коді прөдсїтис подполөјелыс, революціјалыс, гражданскөй воиналыс, чужөземнөй контрреволюционнөй интервенціјалы паныда воиналыс школа. Сїјө ем прімөр збыл народнөй партијалөн, кодлыс пыдї вужјаскөс рабочөй да крестанскөй массајасын не нещытны некушөм фашистскөй террорөн.

Испаніяса компартија завојүтис аслыс зөв ыжыд авторитөт народлөн став слөјјасын аслас правльнөй политикаөн, кодлөн сувтөдө аслас став төждлунјас да көсөмјас центрын Испанскөй народ сїјө врагјас вылын победалыс інтересјас. Сїјө завојүтис народлыс доверіе аслас беззаветнөй героизмөн. Народ аңылыс, кыңці сїјө ускөдчавліс медса сөкыд минутјасын медса опаснөй местајаскөс. Сїјө первојөн завоөдитліс бој да медбөрјадн помавліс сїјөс. Народ рафөйтны кутис сїјөс сы вөсна, мыј прөверитис сїјөс сылөн большевистскөй делөјас сертї. Сїјө быдтис сөшөм замөчательнөй јөзсө, сөшөм крепид сталинецјаскөс, кыңці Хоөе Фіас да долорес Ібаррурї (апломментјас), кодјасөн горөдчө став международнөй коммунистическөй двіженіе.

Комінтернса мөд секціјаөн, коді ворсө ыжыд рөл аслас страна да аслас народ олөмын, ем китајскөй компартија. Сїјө арталө өні 148 сурс шлен, јитчөма не сөмын рабочөйјаскөд, но і паскыд крестанскөй массајаскөд да імеитө сїз жө төдчөмднїја влїјаніе інтеллігенціја пөвсын, торјөн нн студөнчество пөвсын.

Китајса компартија—сїјө китајскөй народлөн вооруженнөй јүкөн. Тајө партија—калитчөма унавөса гражданскөй да ноціонально-освободительнөй война бїын; сїјө војдөр чукөртис советскөй двіженіелыс да советскөй власт стрөдөмлыс опыт, імеитө паскыд партизанскөй двіженіе котыр-төмлыс озырөпыт, коді јона

ценнөй Китајын днїја национальнөй воиналы.

Сїјө обладајтө враглыс вынјаскөс разлагајтан делөын вылын мастөрствөдн, сылөн пыдї тылө пырны да прөтивник арміаын паскыд политическөй уж нуддөны кужанлунөн. Медса өдјө китајскөй компартија быдмө өні рајонјасын, кодјаскөс шымыртөма партизанскөй двіженіејөн, јапөнецјас тылын.

Сїјө сетө упорствөлыс да гібкостлыс прімөр национальнөй фронт јонмөдан да паскөдан делөын, јапөнскөй імперіалістическөй захватчкјас вылын побөдалөн тајө основнөй услөвіелыс. Китајскөй компартијалөн јон сторонаөн ем выл кадрјас подгөвитөм да выдвїгајтөм куза сылөн уж. Китајскөй компартијалөн медбур јөз Мао Цөдун да Чжу-де успешнөја јтөны асаныс политическөй руководелјаслыс да талантлөвөй полководецјаслыс качествојас. (Апломментјас).

Франціјалөн компартија вөлі антифашистскөй народнөй фронт вөсна тышын застрелшщїцаөн. Сїјө вөт во чөжөн быдмис 40 сурс шленсаң 270 сурсөз талуңја лун кежлө. Центральнөй орган „Јуманіте“-лөн тіраж тајө жө каднас содис 120.000-саң 350.000 екөмпларөз; „Јуманіте“ тіраж ыжда сертис Франціјаса став газетјас пөвсын бөстө којмөд места, уна дас буржуазнөй газетјас, кыңці „Тан“, „Матөн“ да мукөдјаскөс панјөмөн. Компартијаја провинціалнөй прөсса-лөн тіраж воө 470 сурс екөмпларөз.

Гөлдөсјаслөн лыд, кодјаскөс полүчитис партија медбөрја парламентскөй бөрјасөмјасын 1936 воын, содис 1.500.000-өз лыбө 910 прөцент выдө унжык вөзө бөрјасөмјас сертї. Парїжын да сылөн прігородјасын 60 депутатскөй мандатыс компартија завојүтис 33 мандат—абсолютнөй унжыкөс. Сїјө—медса јон партија Парїжскөй областын, торјөн нн металлообработывајущөй промышленностлөн крупнөшөй заводјас вылын. Французскөй коммунистјаслөн выныс сыын, мыј најө пользүтчөны профсојузд пырөм рабочөй массајаслөн ыжыд доверіејөн. Тајө доверіесө најө завојүтисны сыөн, мыј најө беззаветнөја тышкасисны профсојузјаскөс өтувтөм вөсна, најөс јонмөдөм вөсна, ужалыс јөзлөн непосредственнөй требованіејас вөсна. Антифашистскөй двіженіе паскөдөмдөн, Франціјаса компартија мыжылыс аслас рабочөй класслөн да аслас народлөн медбур революционнөй традиціјајас выдө. Сїјө вөчис зөв ыжыд уж Испанскөй республикалы действеннөй отсөг сетөм мөгыс.

(Вөзө вөзө 5-өд листбок.).

Мануїлскі́й жо́рт докладлөн продолжені́е

Ыжыд сдвиг шеддѳма США-са компартіјаѳн. Пролетаріатлыг классѳвѳй двіжені́е оформітѳмлы да сі́йс буржуазнѳй партіјааскѳд торјѳдѳмлы став мерајасѳн отсалѳмѳн, сі́йс быдміс 20 сурс шленјасан 90 сурсѳз. Сі́йс быдміс сы вѳсна, мыј аслас ужѳн отсаліс производственнѳй профсојузјас јонѳмлы, кодјас шымыртѳны 4 мільон шленѳз, сы вѳсна мыј нудѳс музлытѳм, терпеліѳвѳй уж 3.500.000 рабочѳй пѳвсын, кодјас прімыкајтѳны Уж куза Американскѳй реакціоннѳй Федерација дінѳ, классѳвѳй тыш подув вылын профсојузнѳй јединство восстановітѳм вѳсна. Партіја завојујтис ыжыд авторітет негрітанскѳй ужалыс јѳз массајас пѳвсын, а сі́з жѳ американскѳй інтеллігенціјалѳн медбурпредставітелјас пѳвсын. Паскыд демократіческѳй двіжені́еын аслас участіеѳн да сылыс половічатостѳс кртікујтѳмѳн США-са компартіја јѳтлаліс тајѳ двіжені́есѳ јонжыка последователнѳй антіфашистскѳй тыш туй вылѳ. Партіјалѳн существеннѳй тырмыторјасыс ѳтк ем сыын, мыј сі́йс слаба нѳшта јітчѳма фермерскѳй массајаскѳд да фермерскѳй двіжені́еѳкѳд.

Англијаса компартіја шедѳдіс ассыс радјасѳд тѳдчымѳнја сѳдтѳм, 6 сурсан сѳдіс 18 сурс шленѳз; сѳдіс сылѳн вліјані́еыс профсојузјасын да лѳјборістскѳй партіја пыщкын. Лѳјборістскѳй партіјаѳ пырѳм јылыс англијаса компартіјалыс предложені́е, кѳт і вѳлі вештѳма лѳјборістскѳй руководствѳн, вѳлі подѳержітѳма 1.400 профсојузнѳй да лѳјборістскѳй организацијаасѳн местајас вылын. Нѳшта ыжыд отклік азѳд Англијаын народнѳй фронт лѳсѳдѳм вѳсна сылѳн кампані́е. Крпслѳн меморандум народнѳй фронт пѳлза вылѳ некымын лун чѳжѳн чукуртіс 250 сурс кырымпас.

Но век жѳ, тајѳ успехјасыс вылѳ вѳдѳртѳг, англискѳй компартіја ем Комінтерналѳн меѳса бѳрѳ колчыс секціјајасыс ѳтѳн, коді ез куж пырны Англијаса рабочѳй класслѳн основнѳй слѳјјас дінѳ, коді (компартіја) нуд зев ыжыд кывкутѳм сыыс, мыј Испанскѳй республика блокада фелѳн англискѳй реакціјалыс політїкасѳ ез вѳв аскаѳд орѳѳѳма сі́йс двіжені́еѳн.

Воѳд мунісны став легалнѳй компартіјајас профсојузјасын ассыныс ужѳ бурѳмѳдан, јединѳй да народнѳй фронт вѳсна најѳ тыш да испанскѳй народлы отсасан фелѳн најѳ активност резултатын. Сі́з, напрімѳр, Канадаса компартіја быдміс 8 сурсан 18 сурсѳз, Кубаса компартіја 3 сурсан 23 сурсѳз; Мекікаса компартіја 2 сурсан 30 сурсѳз; Швѳціјаса компартіја 8 сурсан 19 сур-

сѳз; данијаса компартіја 3 сурсан 9 сурсѳз. Колоніалнѳй странајасын ѳткымын компартіјајас быдмісны сѳні, кѳні налы удајчыс активнѳја суртчыны общенационалнѳй антіимпериалістическѳй фронтлѳн двіжені́еѳ да массајаскѳд шѳщ шедѳдны демократіческѳй правајасыс да свободајасыс кѳт ескѳ неыжыд јукѳн. Нелегалнѳй лѳис колѳм кадколастнас Чехословакіјалѳн компартіја, коді подполјеѳ вужтѳз артавліс 60 сурс шлен. Сі́йс кужіс сохрانیтны ассыс актив да основнѳй шленскѳй массасѳ і ѳніја каѳд подполје условиясын.

Сѳкыд ударјас вѳлі вѳѳма коммуністическѳй двіжені́елы фашистскѳй дїктатура странајасын, торјѳн нін Германијаын, Јапоніјаын да Італіјаын. да сурсјасѳн коммуністјасѳ буржуазіја шыблалѳ турмајасѳ да концлагерјасѳ, казніталѳ најѳс суд шудм сѳрті да судтѳг, вѳлѳ пелѳс сајсан. Сі́йс бостѳ везјѳ рабочѳјјасѳс сыск сістѳмаѳн керкајасын, кѳні најѳ олѳны, предпріјатіејасын, кѳні најѳ ужалѳны, фашистскѳй организацијајасын, кытчѳ сі́йс злѳ најѳс пыртны мырѳн. Налы паныд сі́йс натравлівајтѳ фашистскѳй чернѳс, најѳс государственнѳй „ізмѳнаын“ мыжалѳмѳн.

Кычї ужалѳны тајѳ странајасын коммуністјас? Тоталітарнѳй фашистскѳй дїктатура условиясын налы сѳкыд стрѳітны вывсан улѳдз централизованнѳй партіјнѳй организација. Најѳ лѳсѳдѳны разветвлѳннѳй сѳт группајасыс, кѳні сулалѳны мѳда-мѳдѳсѳ важѳн тѳдыс јѳз, мѳда-мѳдлы доверіеѳн јітѳдѳм јѳз. Таѳдѳм группајасыс сојас, најѳ бура конспіріујтѳмаѳе, подвіжнѳйѳс да гѳбкѳйѳс. Најѳс сѳкыд кыны поліціјалы. Тајѳ группајасыс паскѳдѳны пуан уж асланыс керкајасын, кварталјасын да районјасын. Коммуністјас ужалѳны сѳсса предпріјатіејасыс вылын. Налѳн активнѳй уж вѳсна, фашистјасыс ез удајчы завојујтны вліјані́есѳ фабрикајас да заводјас вылын нї Германијаын, нї Італіјаын. Коммуністјас, медѳбрын, ужалыс јѳз пѳвсын ужалѳм вылѳ іспѳлзујтѳны массѳвѳй фашистскѳй организацијајас.

Сы вылѳ вѳдѳртѳг, мыј партіјалѳн вожд Тельман јорт квајтѳд во нін тѳмітчѳ фашистскѳй турмаын, подполјелѳн зев сѳкыд условиясыс вылѳ вѳдѳртѳг, германскѳй компартіја кужіс сохрانیтны ассыс организацијаѳс. Сі́йс ем нач ѳтї антіфашистскѳй партіја, коді нудѳд массѳвѳй політїческѳй уж Германијаын. (Бурнѳй аплодісментјас).

Но, кѳт і жал, партіја вывті дыр оліс аслас вѳвлѳм массѳвѳй вын гіпноз улын, фашистскѳй режімлѳн ѳдјѳ да кѳкнїа крушені́е вылѳ арталѳмѳн. Сѳсса, кор сі́йс перестроітчіс, бостіс пролетарскѳй вынјас чу-

кѳртѳм куза длітѳлнѳй, кропотлѳвѳй уж вылѳ да налыс организацијајас јонмѳдѳм вылѳ курс, ѳткымын германскѳй коммуністјас уеісны мѳд крајностѳ. Најѳ ез бостны тѳдвылѳ фашистскѳй режімѳн массајас недовѳлствѳлѳн сѳдѳмлыс ыжыд темпјас да вѳліны сѳдмаѳс шѳѳѳвошѳмѳ антіфашистскѳй настроені́ејасыс сѳдѳмѳн, коді тѳдчѳ Германијаын бѳрја тѳлысјасѳ.

Јапоніјаса компартіјалѳн ем јапонскѳй фашистскѳй војеншшіна, захватчыческѳй планјасыс паныд тышлѳн традіціја. Сі́йс тышкасі Манчжуријаѳ јапонскѳй империалістјас вторжені́елы паныд, војналы паныда демонстраціјајас, стачкајас вѳчалѳмѳн, солдатјасѳс да моракјасѳс кѳтыртѳмѳн. 1937 восан, Кітајѳ јапонскѳй империалістјаслѳн вылѳ вторжені́е кадсан, партіја нудіс інтенсівнѳй антівојеннѳй уж, сі́йс тышкасі совѳнізмлы паныд, кѳтыртіс мобілізованнѳйјаслѳн семјајасыс отсѳг сѳтан паскыд кампані́е, выдвінітіс требовані́е Кітајыс јапонскѳй арміјаѳс бѳр корѳм јылыс, народнѳй фронт вѳсна двіжені́елѳн лѳис двіжушѳй вынѳн. Свірепѳй террор вылѳ вѳдѳртѳг, партіјалы удајчыс сохрانیтны массајаскѳд јітѳд, кѳт партіјалѳн лыд сѳрті быдмѳмыс—јѳна колѳ сі́йс массѳвѳй вліјані́еыс.

Колѳ пасыны італіјанскѳй компартіјалыс ыжыд слаблун. Фашистскѳй дїктатура существујтѳмѳлѳн уна војас чѳж сі́йс ез куж дорны крепкѳ нелегалнѳй организација, паскѳдѳны сѳрјѳзнѳй уж фашистскѳй профсојузјасын да мукѳд массѳвѳй фашистскѳй организацијајасын, нещыштны быдмыс том покѳлені́елыс тѳдчымѳнја слѳјјас фашизм вліјані́е улыс. ѳткымын італіјанскѳй коммуністјаслѳн установка сы јылыс, мыј фашизм вермас поѳтерпїтны крушені́е сѳмын војнаын поражені́е ітогын, фелѳ вылас вевтѳд оппортуністическѳй пассивност. Таѳн унжыкѳ і вѳставѳ, мыј партіја ез куж возглавїтны Абисініјаын да Испаніјаын італіјанскѳй фашизмлѳн војнаѳн массајасыс недовѳлство, коді азчїс ассыс петкѳдчѳмсѳ уна стїхіјнѳй массѳвѳй выступлені́ејасын.

Італіјаса компартіјалы прѳтивѳположностѳн ем уна партіјајас, кодјас ужалѳны посны странајасын, кѳні фашистскѳй дїктатура вѳлі лѳсѳдѳма тѳдчымѳнја сорѳнжык Італіјаын дорыс, кодјас асланыс бојѳвѳй активност вѳсна петісны нелегалнѳй компартіјајас пѳвсын первојја местајасыс ѳтї вылѳ. Мі кутам тѳдвылын ѳткымын партіјајас, кодјас ужалѳны странајасын, кодјас Бліжнѳй Востѳкѳ германскѳй фашизмлѳн сурсан тујјас вылын.

Коммуністическѳй двіжені́елы уна вред вајѳ разлагајтана ужыс фашистскѳй разведкајаслѳн, кодјас ста-

рајтчѳны мѳдѳдавны сі́йс радјасѳ ассыныс провокаторјасѳс да шпіонјасѳс. Јапоніјаын бѳрја 10 во чѳжѳн вѳлі арестујтѳма 60 сурс коммуністѳс, 1934 восан вѳлі снїмітѳма компартіјаса Централнѳй Комітетлыс нѳл состав. Фашистскѳй разведкајасыс отсалѳны Троцкіј да троцкістјас. Польшаын, Італіјаын, Јапоніјаын да Германијаын охранкајас паскыда іспѳлзујтѳны Троцкіјлыс гнуснѳй літературнѳй вѳссѳ арестованнѳй коммуністјасѳс разлагајтѳм мѳгыс. Фашистскѳй разведкајас задані́ејасыс сѳрті троцкістјас сурѳсны народнѳй фронтлѳн да национално-освѳбѳдїтѳлнѳй двіжені́елѳн организацијајасѳ, медым взорвїтны најѳс пыщкѳсаныс.

Јапоніјаын троцкістјасѳс шудны „охранкалѳн мозговѳй трестѳн“. Најѳ велѳдѳны поліціјалѳн спеціалнѳ кѳтыртѳм школајасын јапонскѳй шпіонјасѳс коммуністическѳй да рабочѳй двіжені́елы паныда тышлѳн методјасѳ. Кітајын троцкістјас действујтѳны кычї јапонскѳй војеннѳй шпіонјас. На јылыс Бејпїнын јапонскѳй разведкаса нѳчалнѳк секретнѳй дакладын гїжліс:

„Троцкістјасыс группа колѳ подѳержіваятны да отсавны најѳ успехјасыс, медым Кітајса разлічнѳй местајасын налѳн ужыс ваіс імперіјалы выгода да пѳлза, ѳд тајѳ кїтајецјасыс емѳс страналыс ѳтувтчѳм жугѳдысјас. Налѳн ужыс торјалѳ вылын техникаѳн да мастѳрствѳн“.

Іспаніјаын троцкістјас—фашистскѳй Германијаса да Італіјаса разведчїкјасыс, вѳтѳд колоннаса агентјасыс, кодјасыс кыпѳдалѳны контрреволюціоннѳй мјатеж тышкасыс народнѳй арміја тылын. Троцкістјасыс быдлаын действујтѳны кычї рабочѳй двіжені́еын фашистскѳй провокаторјасыс, кычї шпіонјасыс да дїверсантјасыс, СССР-лы паныд. Буржуазнѳй разведкајасыс паскыда іспѳлзујтѳны троцкістјасѳс да став мукѳд фашистскѳй нечїстѳс, СССР-ын шпіонскѳй уж вылѳ ємігрантјасыс тујѳ најѳс ысталѳмѳн.

Коммуністическѳй двіжені́е разлагајтан целјасын фашистско-троцкістскѳй шпіонјасыс іскусственнѳја зїлісны ѳткымын компартіјајасын насадїтны „фракціјајасыс“ да группіровкајасыс, ѳзтыны фракціоннѳй тыш. Вражескѳй элементјасын меѳса јѳна јѳгѳсѳмѳн окажітчіс Польша компартіја, кодлѳн руководство сурѳсісны польскѳй фашизмлѳн агентјасыс. Тајѳ прохвостјасыс зїлісны кыскыны партіјаѳс 1926 воса мајын Пїлсудскїјлыс фашистскѳй переворот подѳержїтан туј вылѳ, кор сі́йс ез удајтчы, најѳ кајтчысны „мајскѳй“ ѳшыбкаын, Комінтерн вѳзын разыгрївајтїсны самокрїтикалыс комедїја, пѳрјавлісны сі́йс сі́з жѳ, кычї аслас

каѳд Комінтернѳс пѳрјавліс Ловстон, венгерскѳй, југославскѳй партіјајасыс поліцейскѳй „фракціонерјасыс“. І Комінтернса работнїкјаслѳн мыжыс сыын, мыј најѳ лѳсісны асныс пѳрјавлыны классѳвѳй враглы, ез ерѳдѳны аскадын сылыс манѳврјасѳс, сѳрмісны вражескѳй элементјасын компартіјаѳс јѳгѳсѳмлы паныда меропрїјатіејасысѳд.

Мыј вѳѳѳма компартіјајасын вредїтелствѳлыс последствїејасѳс да классѳвѳй враглыс подрывнѳй ужсѳс бырѳдѳм мѳгыс? Компартіјајасыс паскыда іспѳлзујтїсны асланыс радјасын болшевістскѳй бѳдїтелност јѳстан фелѳн троцкістско-бухарінскѳй злѳдѳејасыс вылын судебнѳй процессыс асланыс руководашѳй активлыс проверка, элементјасыс, кодјаслѳн політїческѳй честностын вызывајтѳны сомнені́ејасыс, вѳсалѳмѳн. Најѳ распуствїтїсны торјѳн јѳна јѳгѳсѳм нелегалнѳй организацијајасыс да заводїтїсны најѳс формірујтавын вылыс. Најѳ нудѳдѳны сістѳматическѳй тыш троцкізмлы, кычї фашистскѳй агентуралы паныд.

Враглѳн подрывнѳй ужкѳд да партіјалѳн слабжык зѳвенѳјас вылѳ буржуазнѳй ідеологіја разлагајтана вліјані́екѳд тышкасан фелѳын зев важнѳй меропрїјатіејасыс ѳтѳн ем компартіјајасыс ідејно-полїтїческѳй уровень кыпѳдѳм. Компартіјајасыс кѳ ез казавны троцкізмлыс „іностраннѳй государствојасыс разведывателнѳй органјасыс задані́ејасыс сѳрті действујтїсны вредїтелјаслѳн, дїверсантјаслѳн, шпіонјаслѳн да мортвысјаслѳн оголѳелѳй да беспрїнципнѳй бандѳ“ пѳрѳм, то тајѳ лѳі мукѳд помкајасыс кычї сі́з жѳ компартіјајасыс теоретическі бѳрѳколѳм вѳсна.

Компартіјајасыс теоретическі тајѳ бѳрѳколычѳѳмсѳс бырѳдан фелѳын зев ыжыд тѳдчанлун бостѳ іностраннѳй кывјасыс вылѳ маркїзм-ленїнізм классїкјасыс — Марксыс — Енгелсыс — Ленїнлыс — Сталїнлыс ужјасыс вужѳдѳм да торјѳн нін ВКП(ѳ) історїялыс краткѳй курс уна кывјасыс вылын іздајтѳм. Краткѳй курслыс петѳм капїталїстическѳй странајасыс встретїтѳма єнтузіазмѳн. Најѳ гѳгѳрѳвѳны, мыј тајѳ кнїгаыс вооружајтѳ најѳс незамѳнїмѳй теоретическѳй оружіеѳн, мыј сі́йс отсалѳ налы гѳгѳрѳвѳны, Ленїн—Сталїн партіја опыт вылын, аслас страна са революціоннѳй двіжені́елыс развітіесѳ, сылыс особенностјасыс, сылыс перспектївајасысѳ.

Јединѳй рабочѳй да антіфашистскѳй народнѳй фронт тактїка нудѳдїѳн ѳткымын компартіјајасын петкѳдчїсны правоопортуністическѳй характера тѳдса тенденціјајасыс, кодјасыс азчїсны ассы-

(Воѳд вѳдѳд 6-ѳд лїстѳк.).

Мануїлскіі жорт докладлөн продолженіе

ныс выраженіе сё капітулантскіі элементјаслы паныда тыш смазываетоын, сіз шусана демократіческіі госуларствојаслыс рольсё ідеалізујтдын, налыс імпералістіческіі характерсё затушевываетоын. Тащом тенденціјаслөн петкөдчөмыс, мед і зачаточнїі відын, вїсталө оппортунізмлы паныда тыш јостыны коланлун јылыс.

Профсојузјасын коммуністјаслөн уж несомненнө ја общїі бурмөм дырїі да тајө јукднын өткымын төдчана успехјас дырїі, унжык компартїјас ез нөшта кужны завојутны крепын позїціјас профсојузјасын, дорны боевөі профсојузнөі актїв да бырөдны профдвіженїеын реакціоннөі элементјаслыс вліјанїе.

Компартїјас ез нөшта веланы тышканы кығ колө фашістскөі демагогіјалы паныд; ез кужны орөдны немецкөі фашізмлыс Саарын, санцігын, Судетскөі областын націоналнөі вөпрос вылын спекулїрујтмөс.

Најө нөшта жеба овладөітсны велікөі сталінскөі іскусствөіи возыв ағзыны событїејас, артавны разнөі госуларствојаслыс, классјаслыс, партїјаслыс сетыс рольсө, возыв ағзыны враглыс маневрјассө да кужны аскадын жүгөдны сылыс планјассө. Капіталістіческөі странајасса коммуністјас тырмытма подготөвітчөмаөс событїејаслөн крутөі поворотјас кезлө да ез на нөшта овладөітны тышлөн сііө формајасн, кодјас дікујтчыны напруженнөі международнөі обстановкадн. Но колө пасыны, мыј тышлөн і тајө формајас усөітан делдын компартїјаслөн вөчөма ыжыд уж. Іспанскөі народ некөр оз вунөд сііө өтсөгсө, кодөс сетіс сылы мїровөі коммуністіческөі двїженїе интернаціоналнөі бригадајас лөсөдөмөн.

Ітернаціоналнөі бригадјасын вөліны не сөмын коммуністјас, но тајө делөдн почыны, сііөс котыртөмыс прїнадлежітө налы. Французскөі компартїја тајө делөыс вылө торјөдіс ассыс јонжыка способнөі работнїјассө, ассыс медбур организаторјассө. Тајө ез вөв конкыд уж мөдөдны некымын да сурс јөзөс тупкөм границајас пыр, морөјас да весіг Атлантїческөі океан пыр.

Буржуазїја вөчавліс облавајас добровөлецјас вылө, прөследујталіс да суфіталіс најөс, но јөз, став прөградајас вылө вічөдтөг, мунісны, піскөдчїсны војјасын гөбрајасса трөпајастї көскөчыс лымјын, мунісны черїкыјан пыжјас вылын, быд

мїнутын вөіны ріскујтөмөн. Добровөлецјас мунісны французскөі пролетарїјас, парїжскөі коммунарјаслөн внукјас, італїанскөі өмігрантјас, германскөі антїфашістјас, замөчателнөі снајперјас—канадскөі вөрлөчысјас, мунісны польскөі рабочөіјас, кодјаслөн сөмбровскїі нїма баталјон Ебро вылын наступатїгөдн, понтоннөі посјас стрөітөм віччыстөг вужїс јусө да первојдн ускөдчїс непрїятелскөі вынјас вылө.

Вөтымын кујїм странајасса компартїјас мөдөдісны интернаціоналнөі бригадајас радјасө сетчө вөзјысыс уна мукөд јөз пөвсын, ез еща ЦК шленјасөс да партїјаса руковөдашщөі актївөс. Тани вөліны сөшөм јөз, кығ германскөі концентраціоннөі лагерын ізувөчітөм, германскөі компартїјалөн ЦК-са шлен Ганс Бајмлер, кодї усї Паласетын „Рот фронт!“ горөдөмөн. Тани вөліны венгерскөі коммуніст старїк Хөवेशї тіпа јөз, кодї Ракөші нїма баталондн вескөдлөмдн атакүјтїс прөтивнїкыс Уөск дорын бетөнірованнөі форт, бөстїс сііөс, но ачыс баталоннөі комїсаркөд щөщ погїбнїтїс геројскөі өмертөдн. Тани вөліны грузөвөі машїнаса англїјскөі шофер сјон тіпа радөвөі прөстөі боецјас, кодї прөтивнїклөн ураганнөі бі улын вайїс горшкөмөмла ізнывајтыс боецјаслы ва да смертөлнөја ранїтчөм бөрын вїсталїс: „Тајөс кө өскө ағзыліс Стамін жорт, сііө тапкөдіс өскө мөкө пөлпөмөд да шуїс: Тебура нүддн астө, те—прөкраснөі жорт, сјон.“ (Бурнөі аплодісментјас).

Кушөм тајө јөз? Тајө сталінскөі эпохаса јөз, кор героїзм лөд партїнөі да беспартїнөі большевік өбліклөн торјөдны позтөм јукднөн. Тајө сііө жө сталінскөі закалка јөз, кығ і најө, кодјас Хөсан ты дорын мунісны атакөб горзөмдн:—Рөдіна вөсна, коммунізм вөсна, Стамін вөсна! (Сјезд сувтөмөн аплодірујтө. Горөдөмјас: „Мөд олас велікөі Стамін!“ „Ура!“ Бурнөі аплодісментјас).

Ітернаціоналнөі бригадјас лөсөдөм—тајө мїровөі коммуністіческөі двїженїе зрелостлөн петкөдлөс, тајө Комїнтерн секціјаслөн большевістскөі закалка, тајө коммуністіческөі кадрјасөс бын прөверїтөм.

І сіз, вөчам ітогјас. Көльм вїт во чөж быдмїс, јонмїс да возмужајтїс коммуністіческөі двїженїе. Быдмїсны став легалнөі компартїјас да јонмїсалөн вліјанїеыс массајас вылө.

(Пөмсө вічөд лөктам №-ыс).

Петам соціалістїческөі ордїеөмө

Мїжанлыс колхознымөс выдвїнітөма Ставсојузса Сөлско-хөзәјствөннөі Выставка вылө кандїдатөн. Тајө—ыжыд чөста делө.

Мөдым 1939 во вылын шөдөдны нөшта гырысжык вермөмјас мї, „Брігадір“ колхозыс колхознїкјас, колхознїцајас да брігадірјас петам соціалістїческөі ордїеөмө да ас выланым бөстам тащөм конкретнөі көсјысөмјас:

1. Сөлско-хөзәјствөннөі інвөнтарјас: плугјас, ағасјас, телегајас, улукјас да машїнајас ремонтїрујтөм ставнас помавны апрел 15-өд лун кезлө.

2. Гөра-көза кампанїе кезлө вөвјаслы колана мында заптыны турун да зөр.

3. Апрель 25-өд лунөз Ухтаын колана мында подготөвітны сөјәлшщїкјасөс, јарөвізаторјасөс, прөтравшщїкјасөс да колхозлыс став імөйтчыс көзан площщад көзны вылын качөствөа көјдысјасөдн да көзөм ставсө нүддны сөјәлкајасөдн.

4. Мај 1-өі лун кезлө план сөртї ставнас мујас вылө нуны кујөд да чукөртны пөјїм.

5. Көзөм вөзвылын став імөйтчыс көјдыс прөтравїт-

ны местнөі способн.

6. 6 гөктар вылө көзны јарөвізїрованнөі көјдысјас.

7. 7 гөктар ыжда площщад удөбрїтны пөјїмөн да сетчө сафїтны картофел да огороднөі културајас.

8. 12 гөктар ыжда площщад вылын нүддны прополка.

9. Колана мында заготөвітны пощјас, пыртајас да не допустїтны потравалыс нї өтї случај.

10. Јул 1-өі лунөз полнөі обработкадн да агроправїлөјас прїменајтөмдн ставнас помавны рузөг көзөм.

11. Таво тулысын 3 гөктар вылыс кыпөдны цөлна да ставнас сетчө көзны турун.

12. Көльм вөв-кө гөктар вылыс торја културајаслыс полүчїтїм тащөм урожај: рузөглыс 21,8 цнт., ідлыс 20,15 цнт., картофеллыс 128 цнт., зөрлыс 15,3 цнт.; таво көсјам полүчїтны шөркофа: рузөглыс 30 цнт., ідлыс 22 цнт., зөрлыс 18 цнт., картофеллыс 200 цнт.. А торја брігадірјас, кығ, напїрөм, Хөзәїнов Мїхал Мөїсөјөвіч да Артејөв Федор Васїлјөвіч асланыс брігадајасын гөктар вылыс торја културајаслыс

көсјысөдны пөлүчїтны тащөм урожај: рузөглыс 30—35 цнт., картофеллыс 210—230 цнт. да ідлыс 23 цнт..

13. Тајө во вылын колхозлыс став скөтјурлыд өбөспөчїтны бур скөт картајасөдн. Та мөгыс тајө уж вылас өнїсан жө прїкрөпїтны 7 морта стрөїтөлнөі брігада да өбөспөчїтны најөс колана матерїалјасөдн.

14. Тајө во вылын ставнас сохрәнїтны скөтјурлыд да шөдөдны быд фуражнөі мөс вылө лактаціоннөі перїөдын 1500 лїтр улјөв лыстөм.

Тајө пунктјассө олөмө пөртөм мөгыс, мї пуктам бур агітационно-массөвөі уж колхознїкјас пөвсын. Мї көсјысам—быд колхознїк, колхознїца сознанїе-өз вайөдны ВКП(б) XVIII-өд сјездлыс рөшенїејас.

Тајөн жө пунктјасөдн мї ас бөрсө чуксалам ордїеыны „Гөрд Ухта“ да Јөжөв нїма колхозјасыс став колхознїкјасөс да колхознїцајасөс.

Сөбранїе нїмсан:
колхозса јуралыс
— П. Артејөв.
І бригадаса брігадір
— М. Хөзәїнов.
ІІ бригадаса брігадір
— Ф. Артејөв.

Налөговөі агентјас ужлы общөствөннөі сөмөтр

Комї АССР-са СНК-лөн март 10-өд лунса шүдм сөртї апрел төлысын кутас нүддсыны налөговөі агентјас ужлы общөствөннөі сөмөтр.

Налөговөі агент—өсновнөі фїнансовөі работнїк сїктын, код вылө пуктөма кывкүтана полїтїческөі мөг—сөлскөі населенїеыс налөговөі да страховөі платөжјас чукөртөм. Тајөс кывкүтана мөгсө фїансовөі работнїк бура вермас выполнїтны сөмын сөкі, кор сылы бура кутас отсавны сїктөсөвет, бура јїтөс сїктса общөствөнносткөд. Мїжан рајонүвса унжык фїнагентјас ужалөдны сөмын асныс асананыс, абу топыда јїтөмаөс массакөд. Но өмос і агентјас, кығ, напїрөм, Рөчөв (Порөжск), Канөв (Көдөва), кодјас сїктса актїв вылө мыжөдмөн, бура выполнїтны фїнпланлыс тавөса первоі квартал. Көдөва сїктөсөвет паста өбјазатөлнөі да добровөлнөі платөжјас куза фїнплан тыртөма 126,5 прөчөнт вылө.

Налөговөі агентјас ужлы общөствөннөі сөмөтр пуктө ас вөзас мөгөн:

1. Закрөпїтны фїансовөі уж вылө делө вылын прөверөннөі јөзөс да вөштыны тајө уж вывыс расстратчїкјасөс да лөдырјасөс.

2. Установїтны быд лунса делөвөі јїтөд налөговөі агентјаслыс сїктөсөветкөд, фїнактївкөд да сїктса общөствөнносткөд сы мөгыс, мөдым вөлі котыртөма да сїстематїческөја нүддөсїс културно-массөвөі уж платөлшщїкјас пөвсын налөговөі законјас разјаснајтөм куза да с. в.

3. Кыпөдны делөвөі квалифікаціја налөговөі агентјаслыс, мөдөса вөз, мөдым најө бура кутїсны төдны фїансовөі законодательство да бура заводітїсны нүддны налөговөі бухгалтерїја.

4. Ставнас чукөртны недоїмкајас өбјазатөлнөі да добровөлнөі платөжјас куза, мөдөса нїн јөдінолічнөі сектор пөвсыс.

Фїансовөі агентјас өнїсан жө долженөс петны јорта јорт көстса соціалїстїческөі ордїеөмө да өбөспөчїтны сїктын массөво-разјаснїтөлнөі уж нүддөм. Та мөгыс најөс колө прїкрөплајтны торја брігадајасө, сөсөтїдворкајасө, недоїмшщїкјаслы.

Сөмөтр мунїгөн рајфїнөт-дел кутас нүддны общөствөннөі прөверка торјөн каждөі фїнаработнїк вылө, налыс сїктөсөветса пленумјас да прөзїдїумјас вылын, фїнсекціја-

јас да колхознөі сөбранїејас вылын өтчөтјас кывзөмөн.

Общөствөннөі сөмөтр нүддїгөн колө паскыда разјаснајтны массалы большевістскөі партїјалөн XVIII-өд сјездлыс рөшенїејас, кодөс ыжыд кыпыдлундн да радөстөн встрөтїтїс мїжан Сөветскөі Сојузса став ужалыс јөз.

Международнөі прөлетарскөі празнїк—Мај 1-өі лун встрөчајтөмын мїжанса өдлөжен лөны достөјнөі пөдарөкдн—вужвыјөдныс перөстрөїтны фїансовөі уж да 100 прөчөнт вылө мынтавны імөйтчыс недоїмкајас, мөдым нөшта јонмөдны фїансовөі мошщөсө ассыным страналыс да прөвратїтны сііөс соціалїзмлөн непрөстүпнөі крепөстө.

Рајфөса заведүјшщөі
— В. Фїлїппөв.

Отв. редакторөс вөмыс
— Н. Фїлїппөв

